

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 190/2021-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, Malacká cesta 2/B, Pezinok, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 128/2006 a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Cdo 29/2020 z 30. marca 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 31. júla 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu označeného v záhlaví tohto uznesenia v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 128/2006. Súčasne sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 3 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy pred vnútroštátnym súdom podľa čl. 13 dohovoru rozhodnutím najvyššieho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na okresnom súde sa viedlo konanie o žalobe sťažovateľa, ktorou sa na žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaná“), domáhal zaplataenia sumy 4 774 115,30 eur ako náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdneho exekútora, súdu

a i ich nesprávnym postupom. Rozsudkom okresného súdu zo 14. februára 2012 bola žaloba zamietnutá a Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) toto rozhodnutie potvrdil. Súčasne bolo rozhodnuté aj o trovách konania, ktorých náhrada nebola žalovanej priznaná. Vec je v merite právoplatne skončená 27. októbra 2014. Najvyšší súd uznesením č. k. 7 Cdo 625/2015 zo 7. júna 2017 dovolanie sťažovateľa odmietol.

3. V priebehu konania podala žalovaná procesný návrh na zloženie preddavku sťažovateľom na trovy konania, ktorý okresný súd uznesením č. k. 22 C 128/2006-286 z 15. februára 2012 zamietol (ďalej len „uznesenie o preddavku“). Proti tomuto rozhodnutiu sa sťažovateľ odvolal. Krajský súd uznesením z 28. septembra 2018 odmietol jeho opravný prostriedok ako podaný neoprávnenou osobou [§ 386 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)], pretože uznesením o preddavku nebolo rozhodnuté v neprospech sťažovateľa, nebola mu uložená žiadna povinnosť, a teda nebol týmto rozhodnutím dotknutý na svojich právach. Z rovnakého dôvodu najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol aj dovolanie sťažovateľa [§ 447 písm. b) CSP].

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Z rozsiahlo a zmätočne koncipovanej ústavnej sťažnosti, zakladajúcej pochybnosť o tom, že bola spísaná advokátom, ústavný súd vyabstrahoval jej podstatu, ktorá tkvie v tom, že napadnuté konanie o žalobe sťažovateľa trvá extrémne dlho (viac ako 13 rokov), čo je z ústavnoprávneho hľadiska neprijateľné. Dovolaciemu konaniu a v ňom vydanému napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ vytýka, že vo veci konala a rozhodovala [REDAKOVANÉ], matka sudkyne [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], ktorá údajne bola zákonnou sudkyňou vo veci vedenej pred okresným súdom. Sťažovateľ je presvedčený o tom, že [REDAKOVANÉ] mala v dovolacom konaní namietat' svoju zaujatosť vzhľadom na príbuzenský vzťah a požiadať predsedu najvyššieho súdu o svoje vylúčenie z ďalšieho konania a rozhodovania o dovolaní. Keďže tak neurobila, vydaním napadnutého uznesenia došlo k zásadnému porušeniu jeho práva na neustranný súd. Zvyšná časť ústavnej sťažnosti (približne 15 strán) je venovaná nesúrodému opisu konania a rozhodnutí, ktoré boli vo veci vydané, avšak nie sú napadnuté ústavnou sťažnosťou.

5. Na tomto základe sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie a následne nálezom vyslovil porušenie jeho práv postupom okresného súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Zároveň žiada, aby ústavný súd zrušil rozhodnutie najvyššieho súdu, vec mu vrátil na ďalšie konanie a priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ako aj náhradu trov konania.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a najvyššieho súdu

6. Keďže obsah ústavnej sťažnosti sa vyznačoval značnou zmätočnosťou a za danej situácie výzva na odstránenie nedostatkov návrhu podľa § 56 ods. 3 ústavného súdu pre ich kľúčovú povahu neprichádzala do úvahy (m. m. I. ÚS 155/2019), ústavný súd považoval za vhodné doručiť ústavnú sťažnosť sťažovateľa ešte pred jej predbežným prerokovaním okresnému súdu a najvyššiemu súdu na vyjadrenie. Okresný súd vo svojom vyjadrení pod sp. zn. 1 SprV 154/2021 doručenom

ústavnému súdu 15. apríla 2021 uviedol, že napadnuté konanie je v merite veci právoplatne skončené (27. októbra 2014) a predmetom ďalšieho rozhodovania boli len procesné otázky, ktoré boli taktiež právoplatne doriešené ešte pred podaním ústavnej sťažnosti. Vzhľadom na množstvo súdnych konaní iniciovaných sťažovateľom a vedených na okresnom súde považuje okresný súd ústavnú sťažnosť za špekulatívnu, hraničiacu so zneužitím práva.

7. I najvyšší súd považuje ústavnú sťažnosť sťažovateľa za nedôvodnú. Dovolanie sťažovateľa bolo odmietnuté ako neprípustné, pretože ho podala osoba, ktorej nebolo preskúmaným rozhodnutím odvolacieho súdu zasiahnuté do jej subjektívnych práv. V súvislosti s naznačovanou zaujatosťou predsedníčky dovolacieho senátu uviedol, že predmetom dovolacieho konania bolo len posudzovanie prípustnosti dovolania, pokiaľ išlo o rozhodovanie o návrhu žalovanej na uloženie povinnosti sťažovateľovi zložiť preddavok na trovy konania. O tomto návrhu však na súde prvej inštancie nerozhodovala [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (vo veci konala až po vydaní uznesenia súdu prvej inštancie), v dôsledku čoho chýba súvislosť medzi konaním a rozhodovaním v tej istej veci medzi príbuznými sudkyňami na rôznych inštančných stupňoch.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľa o porušení jeho práv tým, že konanie pred okresným súdom trvá neprimerane dlho, a tým, že najvyšší súd nekonal a nerozhodol o jeho dovolaní nestranne a nezaujato.

9. Bez potreby detailnejšieho vysporiadavania sa s vecou dospel ústavný súd záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľa je potrebné odmietnuť, a to z nasledujúcich dôvodov:

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa postupom okresného súdu

10. Sťažovateľ namietal neprimeranosť dĺžky vedenia súdneho konania v jeho veci vedenej pod sp. zn. 22 C 128/2006. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takejto ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03 a rozhodnutím aj Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

11. V čase doručenia ústavnej sťažnosti bolo o návrhu sťažovateľa na náhradu škody za nesprávny úradný postup, ako aj o procesnom návrhu žalovanej právoplatne rozhodnuté (rozhodnutie krajského súdu z 28. septembra 2018 nadobudlo v spojení s rozhodnutím okresného súdu právoplatnosť 28. novembra 2018), a teda k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie

jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v označenom konaní nemôže reálne dochádzať.

12. Okrem toho, keďže napadnuté konanie bolo právoplatne skončené 28. novembra 2018 a sťažovateľ podal túto svoju ústavnú sťažnosť 31. júla 2020, stalo sa tak zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti podľa § 124 prvej vety zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“),

13. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) a písm. g) ako podanú oneskorene, t. j. ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu

14. Do obsahu práva na súdnu ochranu nepochybne patrí aj ochrana, ktorá sa strane sporu poskytuje v dovolacom konaní. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Úlohou ústavného súdu je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať.

15. Po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že právne závery, na ktorých je rozhodnutie založené, nemožno hodnotiť ako arbitrárne či neodôvodnené. Najvyšší súd v dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na relevantnú právnu úpravu (§ 424 CSP) a zdôraznil, že subjektom oprávneným podať dovolanie je (len) tá strana sporu (bez ohľadu na jej procesné postavenie), v ktorej neprospech bolo dovolaním napadnuté rozhodnutie vydané, teda len tá strana sporu, ktorá napadnutým rozhodnutím utrpela ujmu na svojich právach. Keďže dovolaním napadnuté uznesenie v spojení s uznesením súdu prvej inštancie nevyznelo v neprospech sťažovateľa, nedošlo ním k žiadnemu zásahu do jeho subjektívnych práv, a preto nie je osobou oprávnenou podať proti predmetnému uzneseniu dovolanie [§ 447 písm. b) CSP]. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd v napadnutom uznesení zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlil dôvody, na ktorých založil svoj záver o odmietnutí dovolania sťažovateľov, a tie sú z ústavnoprávneho hľadiska udržateľné.

16. Na tom nemôže nič zmeniť ani námietka sťažovateľa o údajnom zásahu do jeho práva na nestranný súd, ktorú dával do súvisu s tým, že o dovolaní rozhodovala matka zákonnej sudkyne konajúcej o veci na súde prvej inštancie. Ústavný súd sa z pripojených listinných dôkazov presvedčil, že o návrhu žalovanej na zloženie preddavku na trovy konania (ale aj v merite veci, pozn.) konala a rozhodovala zákonná sudkyňa [REDAKOVANÉ]. Predmetná vec bola až neskôr (po vydaní rozhodnutia v merite veci a po vydaní uznesenia o preddavku) pridelená sudkyňi [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (16. mája 2014), ktorá vo veci uskutočnila iba úkony spojené s predložením opravných prostriedkov príslušným súdom. Ide o úkony, ktoré sú svojimi účinkami až príliš vzdialené na to, aby spôsobili zásah do práva sťažovateľa na nestranný súd. Ako však už bolo načrtnuté, podstatnejšie pre posúdenie veci je to, že uznesením o preddavku bolo rozhodnuté v prospech sťažovateľa, a teda bez ohľadu na zloženie dovolacieho senátu

absentuje medzi napadnutým uznesením a namietaným porušením práva na nestranný súd príčinná súvislosť. Ústavnému súdu nie je zrejmé, čo sa sťažovateľ snaží svojou ústavnou sťažnosťou dosiahnuť, keďže podaním odvolania, dovolania, ale ani ústavnou sťažnosťou nie je možné dosiahnuť zmenu rozhodnutia v jeho neprospech, a zrejme ani sám nežiada, aby mu bola uložená povinnosť zložiť preddavok na trovy konania v už právoplatne skončenom konaní.

17. Na tomto základe ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

18. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 5. mája 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu